

Klinik araştırmalarda istatistik Yöntemler

Prof. Dr. Aytaç AKÇAY

**AÜ. Veteriner Fakóltesi Biyoistatistik
Anabilim Dalı**

Araştırma Nedir?

Araştırma

**Bilinmeyen bir olayı ortaya çıkarmak,
bilinenleri geliştirmek, herhangi bir
konuyu aydınlatmak,
sorunları ortaya çıkarmak ya da
sorunlara çözüm yolları aramak için
yapılan planlı ve bilimsel bir
çalışmadır.**

Araştırmanın Uygulanması ve Değerlendirilmesi

Araştırmanın uygulanması için araştırma kapsamına giren **birimler** belirlenmelidir. Araştırma birimi, araştırma konusuna göre değişir.

Örneğin bir bölgede çiftlik sayısı ile ilgili bir araştırma düzenlendiğinde, araştırma birimi çiftliklerdir.

Araştırma konusunu içeren sorular, araştırma birimlerine uygulanır.

Araştırma sonunda toplanan **veriler istatistiksel yöntemler** kullanılarak değerlendirilir.

ARAŞTIRMALARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

-
- ✓ **Araştırmamanın konusu ve amacı belirgin, sınırlı ve güncel olmalı,**
 - ✓ **Araştıracının yeterli bilgisi olmalı ya da konu ile ilgili uzmanlarla çalışmalı,**
 - ✓ **Kullanılacak analiz metodu doğru seçilmeli,**
 - ✓ **Elde edilen sonuçların bilime ya da uygulama alanlarına katkısı olmalı,**
 - ✓ **Araştıracının yeterli zamanı, elemanı, techizatı ve maddi kaynağı olmalı,**
 - ✓ **Çalışacak elemanlar iyi eğitilmeli, personelin istenildiği ve öğretildiği gibi çalışıp çalışmadığı kontrol edilmeli,**
 - ✓ **Araştırmada kullanılacak özellikler ve ölçüm hassasiyeti önceden belirlenmeli, amaca uygun ölçüler kullanılmalı,**
 - ✓ **Toplanan bilgiler iyi korunmalıdır. Araştırma devam ederken sık sık değerlendirme yapılmalı ve**
 - ✓ **Deneklerin uygulamaya olan tepkileri kontrol edilmelidir.**

Deneme hatasını en aza indirilmesi için;

-
- **Homojen materyal seçimi ve alt gruplara homojen dağıtılması için uygun örnekleme metotları kullanılmalı,**
 - **Tekrar sayısı veya araştırmada kullanılan denek sayısı artırılmalı,**
 - **Araştırma özelliğini etkileyen faktörler mümkün olduğu kadar araştırmaya dahil edilmeli, dahil edilemeyen faktörler ise bütün gruplara eşit uygulanmalı,**
 - **Mekan ve çevre faktörlerinden kaynaklanan farklı etkilerin araştırma materyali üzerine homojen dağılması sağlanmalı ve**
 - **Zaman faktörünün etkisi de dikkate alınmalıdır.**

Araştırma

Bilinmeyen olay ve etmenleri ortaya çıkarabilmek, bilinenleri geliştirmek, herhangi bir konuyu aydınlatmak, bir soruna çözüm getirmek ve belirli kavramlara, kuramlara yada yasalara ulaşabilmek amacıyla yapılan bilimsel bir çalışma olarak tanımlanabilir.

Düzenlenecek herhangi bir araştırmada, en önemli husus araştırmanın bilimsel yöntemlerle planlanması, yürütülmesi ve sonlandırılmasıdır. Çünkü araştırma sonucunun geçerli ve yararlı olabilmesi için bilimsel yöntemler dışında izlenecek başka bir yol bulunmamaktadır

Bir araştırmanın başarılı olabilmesi için;

- I. Seçilen örneklem popülasyonu en iyi biçimde temsil edebilmelidir.
 - II. Araştırmanın veri derleme aşaması en uygun koşullarda yürütülmelidir.
 - ☐ Örneklemde yer alan tüm deneklere ulaşılmalıdır.
 - ☐ Yanıt almada başarılı olunmalıdır.
 - ☐ Hatasız, tam, doğru ve yararlı veri toplanmalıdır.
 - ☐ Veri toplarken yanlı olunmamalıdır (taraf tutulmamalıdır).
 - III. Araştırmanın değerlendirilmesi ve sonuçların yorumlanması doğru biçimde yapılmalıdır
-

ARAŞTIRMANIN AŞAMALARI

- ☐ Konu seçimi
 - ☐ Araştırmanın planlanması
 - ☐ Uygulama
 - ☐ Değerlendirme
 - ☐ Rapor yazımı
-

Klinik Araştırmalar

- Sağlık hizmetlerinin planlanabilmesi için; bir sağlık sorununun boyutlarının, kişi, yer ve zaman özelliklerinin, nedenlerinin bilinmesi gerekir. Bu bilgilere ulaşabilmenin yolu da klinik araştırmalardan geçmektedir.
 - Klinik araştırmanın temel amacı, hastalıkların tanısı ve tanıya etkileyen faktörleri ve hastalıkların nedenlerini araştırmaktır.
-